

skal være anvendelig paa Færøerne. Et væsentligt Moment herved er den Omstændighed, at Loven af 19de Februar 1861, hvortil denne Lov bliver et Tillæg, aldrig er bleven gjort gjældende paa Færøerne. Og fremdeles have vi foreslaaet, at Loven ikke skal komme til Anvendelse paa Hospitals- og Fængelskirker; dette behøver jeg vist ikke nærmere at begrunde. Jeg skal gjøre endnu en lille Bemærkning, som i Grunden ikke saa umiddelbart vedkommer Lovforslaget, nemlig, at der endnu inden vi havde sluttet vore Forhandlinger, indkom en Adresse fra et stort Antal Beboere paa Langeland, omtrent 1000 Beboere, som i Forbindelse med et Punkt, der vedkommer Udredelsen af Tienden, tillige anbefale Folkethinget at træffe Foranstaltninger til Kirkerne's Opvarning; men Adressen gaar rigtignok noget vidt, idet den vil have, at det ubetinget skal ske paa Tiendeiernes Bekostning.

Boffen: Da jeg paa Forslagsstillernes Begne indbragte det nu til Forhandling foreliggende Forslag, tillob jeg mig strax at gjøre opmærksom paa, at det blev fremlagt i en Form, som ingenlunde kunde anses for at være dets endelige Form, idet det nemlig blev fremlagt i den Form, hvori det blev vedtaget af Udvalget ifjor, — det Udvalg, der var nedfat i Sagen — men kun vedtaget foreløbigt, idet det ikke havde været Gjenstand for nogen Konference med Ministeren, og derfor betegnede det kun det daværende Udvalgs foreløbige Standpunkt. Om man end kunde have noget delte Anskuelse om det ene eller det andet Punkt i Forslaget, ansaae Forslagsstillerne det imidlertid for det forrekteste, at indbringe det ganske i den Form, hvori det den Gang forelaa i Udvalgets Betænkning. Jeg spjode ogsaa den Gang til, at dermed var det antydet, at der ingenlunde var sagt det sidste Ord om denne Sag, og at Forslagsstillerne vare meget beredvillige til at gaa ind paa en Overenskomst angaaende et og andet Spørgsmaal, enten i Udvalget indenfor dets Grændser eller ligeoverfor den høitærede Minister. Jeg haaber, at den Betænkning, som her foreligger, bærer Vidnesbyrd om den Beredvillighed, som Forslagsstillerne i saa Henseende have vist, idet der jo er opnaaet en til Enstemmighed gængsende Enighed, og kun er Uenighed tilbage om nogle Spørgsmaal, som jeg nærmest tør betragte som Hensigtsmæssigheds-spørgsmaal, idet det ikke saameget dreier sig om, at Flertallet eller Mindretallet vil paalægge Tiendeierne en større eller mindre Forpligtelse, men kun om, at man er bleven noget uenig om, hvilke Regler man i det ene eller det andet Forhold skal opstille som de mest hensigtsmæssige. Jeg skal derfor dvæle ved disse enkelte Spørgsmaal, idet jeg, hvad Døvebetragtningen angaar, ganske kan henholde mig til, hvad den ærede Ordfører nu har udviklet. De Spørgsmaal, hvor der er nogen Uenighed tilstede, er jo for det Første angaaende Vedtagelsen

eller Forkastelsen af § 3, som handler om Forpligtelsen eller Berettigelsen til at tage Vgt og Arbejde ogsaa ved saadanne Foranstaltninger som dem, denne Lov paalægger Tiendeierne. Jeg sagde, at ogsaa her anser jeg det mere for at være et Hensigtsmæssigheds-spørgsmaal, idet den Byrde for Tiendeierne i Rigthed med den Rettighed for Tiendeieren, som denne Paragraf indeholder, er uden væsentlig Betydning, forsaavidt den da ikke bliver gjort til Gjenstand for en meget misforstaaet Opfattelse. Det hedder her, at det er Ret til Vgt og Arbejde. Med disse Foranstaltninger for Die, som Loven omhandler, vil man se, at der kun kan blive Tale om lidt af den Art, idet der ved Vgt kun vil kunne forstaaes Tilhøjsten til Pladsen af nogle Drainsrør og nogle saa Mursten, saa mange som gjøres fornødne til Skorstenens Opsøvelse; der bliver altsaa kun Tale om nogle saa Bogklæs. Og nu med Hensyn til Arbejdet, da veed jeg næsten ikke, hvilken Art Arbejde der skalde være Tale om, naar man undtager Haandlangerarbejde til Opsøvelse af Skorstenen. Naar man undtager dette, veed jeg næsten ikke, hvilket Haandlangerarbejde der kunde drages ind under denne Paragrafs Bestemmelse, idet det naturligvis vilde være en fuldstændig Misforstaaelse af dette Ord: Haandlangerarbejde, naar man derunder vilde indbefatte selve Gravningsarbejdet ved Tørlægningen. Derfor man udvide Paragrafen saa vidt, saa vilde der jo i Grunden paalægges de Arbeidspligtige den væsentligste Del af det hele Arbejde, og da vilde det umægtelig blive en overordentlig stor Lettelse for Tiendeierne, men ogsaa en efter min Mening ganske uberettiget. Altsaa, saavidt jeg opfatter denne Paragraf, kan der egentlig ikke blive Spørgsmaal om nogen væsentlig Forskjel i den Byrde, der vilde komme til at paahvile Tiendeierne, men derimod gjøres der et Hensigtsmæssigheds-hensyn gjældende. Som allerede antydet af den ærede Ordfører, kan det give Anledning til forskjellig Opfattelse af, hvad man i alt Fald skal henregne under „Arbejde“. Jeg indrømmer ham, at der er mindre Tvivl om, hvad man kan henregne til „Vgt“, men med Hensyn til Arbejde, da er det en bekendt Sag, at der er saa Spørgsmaal, der have været underkastede saa megen Tvivl, som det, hvad der tør henregnes til Haandlangerarbejde. Der findes i Løbet af det sidste Aarhundrede en saadan Række af ministerielle Resolutioner angaaende Fortolkningen af dette Ord: Haandlangerarbejde til Kirkereparationer, at de udgjøre, havde jeg nær sagt, en hel Literatur, og jeg tror ikke, at man her skal forfætte en Forhandling om Forstaaelsen af dette Begreb paa disse Arbejders Omraade, som Lovforslaget omfatter. Hvorfor skalde man altsaa af den Grund bevare denne Forpligtelse, naar den i og for sig ingen Betydning kan have for Tiendeieren. Der er endnu et andet Hensyn, som maa tages i Betragtning, og det er dette, at Vgt og Arbejde er afløst i et stort Antal Sognemøigheder — jeg